

Giganti zvířecího světa

Člověk, který svým biologickým založením sám patří mezi živočichy, byl vždy fascinován neobvyklými rozměry nebo schopnostmi jiných živých tvorů rozličného druhu. Zvířata, jako je slon, tygr nebo plejtvák, stejně tak jako bělozubka, netopýr či ksukol, tak vždy podněcovala a jítřila lidskou fantazii

VLADIMÍR SOCHA

Mnoho živočichů skutečně dokáže ohromit naše smysly svou velikostí, rychlostí nebo různými neobvyklými schopnostmi. Kteří z více než milionu dosud popsanych druhů však patří mezi skutečné rekordmany? V tomto seriálu vám postupně ukážeme fascinující držitele rekordů ze zvířecí i rostlinné říše. Jednou z hlavních a nejvíce vnímaných vlastností organismů je přitom jejich tvar a velikost, proto začneme právě největšími živočichy – giganty přírodního světa.

PLUJÍCÍ LOŽ

Největším dnes žijícím živočichem je kytovec plejtvák obrovský (*Balaenoptera musculus*), jehož největší zaznamenaný exemplář dlouhý 30 metrů vážil údajně 190 tun. Ještě delší ulovený jedinec měřil 33,58 metru, nebyl však zvážen.

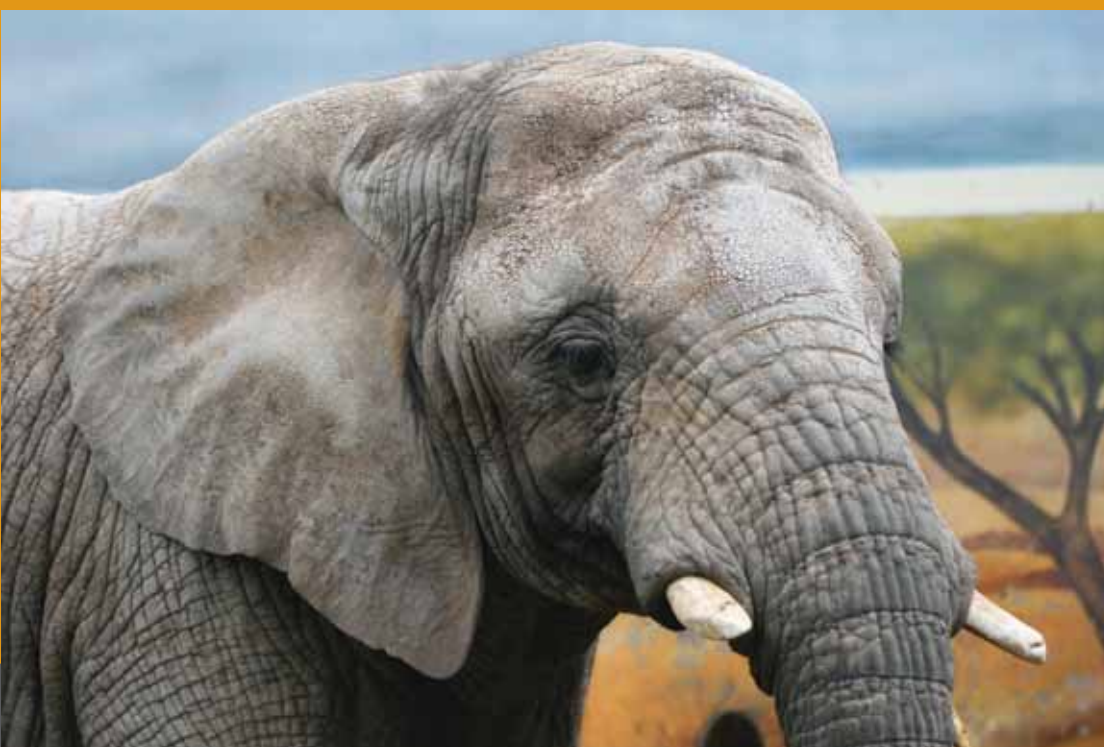

FOTO: SHUTTERSTOCK, TENNESSEE AQUARIUM

Dnes již víme s jistotou, že některé druhy vyhynulých dinosaurů ze skupiny Sauropoda byly ještě podstatně delší (možná i přes 40 metrů), jejich hmotnost však zřejmě nepřesáhla zhruba 130 tun. Mezi dinosaury existovali také rekordmani ve výšce – *Sauroposeidon proteles*, objevený v USA by mohl se svými 18 metry nahlédnout snadno do okna v šestém patře panelového domu.

Největším suchozemským živočichem je slon africký (*Loxodonta africana*), patřící mezi choobotnatce (Proboscidea). Již novorozená mláďata mohou vážit přes 100 kilogramů. Největší zaznamenaný jedinec byl zastřelen v Angole v roce 1974 – vážil 12 272 kg, byl dlouhý 10,6 metru a vysoký 4,2 metru v plecích.

Někteří vyhynulí mamuti však mohli být ještě podstatně větší (výška v plecích kolem 5 metrů, hmotnost asi 15 tun).

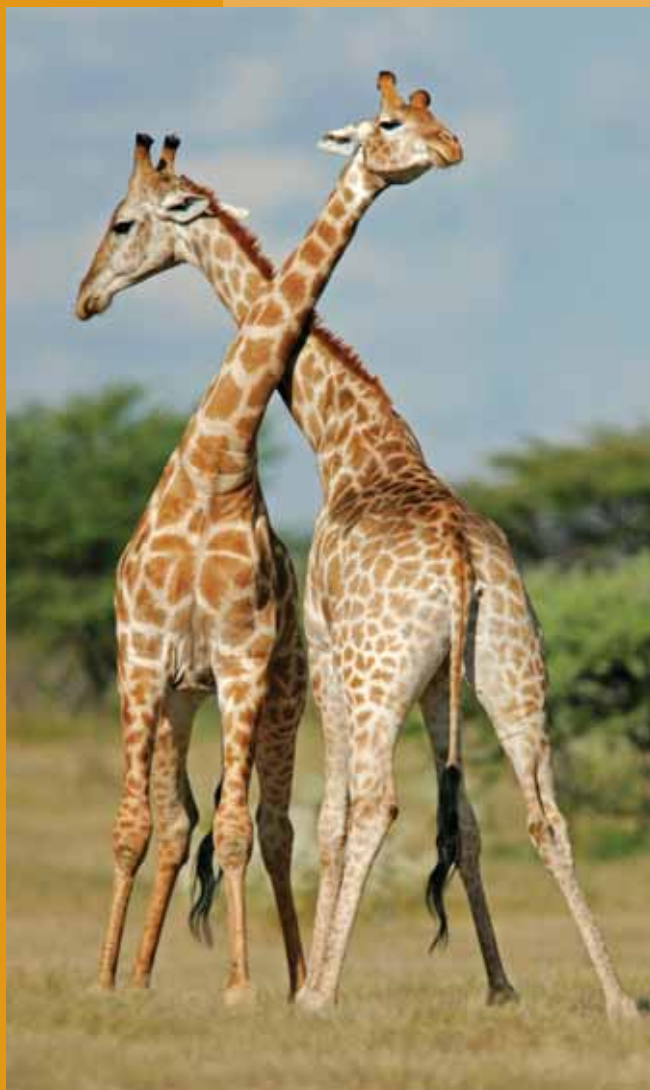
PĚTITUNOVÁ ŠELMA

Nejvyšším živočichem na světě je dnes žirafa (*Giraffa camelopardalis*), žijící v savanách a suchých polopouštích subsaharské Afriky a dosahující výšky až 5,8 metru. U jednoho exempláře z Keni byla naměřena výška dokonce 6,1 metru. Přes relativně štíhlý profil těla může dosáhnout hmotnosti až kolem 2 000 kg.

Nejmohutnější šelmou v širším smyslu je ploutvonožec **rypouš sloní** (*Miroounga leonina*) z čeledi Phocidae. Dosud největší exemplář byl 6,9 metru dlouhý a vážil 5 000 kg.

Ze suchozemských zástupců pak dosahuje největších rozměrů polární **medvěd lední** s hmotností až přes 1 tunu, délkou přes 3 metry a výškou 1,5 m v plecích. Z kočkovitých šelem je největší **tygr usurijský** (*Panthera tigris altaica*) s nejvyšší zaznamenanou hmotností 384 kg.

ROZPĚTÍ JAKO LETADLO

Mezi většinou drobnými **ptáky** je skutečným gigantem africký **pštros dvoupřstý** (*Struthio camelus*), který dosahuje výšky až 2,7 metru a hmotnosti 156 kg. Vejce tohoto nelétavého ptáka mohou vážit až 1,4 kg a jsou vlastně největší jednotnou buňkou v přírodě.

Největším rozpětím křídel mezi současnými ptáky se může pyšnit **albatros stěhovavý** (*Diomedea exulans*), v rekordním případě činilo 3,63 m. Ještě mnohem větší rozpětí křídel však měl třetíhorní mrchožravý pták *Argentavis magnificens*, příbuzný dnešních kondorů a supů. Maximální rozměr mezi letkami obou křídel se odhaduje na 8,3 metru! Největšími létajícími tvory vůbec ale byli současníci dinosaurů – ptakoještěři. *Quetzalcoatlus northropi* z křídového období dnešních USA zřejmě dosáhl v rozpětí křídel dokonce přes 13 metrů.

TROCHU VĚTŠÍ „KLEPÍTKA“

Zajímavých rozměrů dosahuje také **japonský velekrab** (*Macrocheira kaempferi*) s překvapivým rozpětím klepet téměř 4 metry při délce těla pouhých 60 cm. Žije při dně Tichého oceánu v blízkosti japonských ostrovů a dožívá se údajně věku až 100 let.

Za největšího zástupce početné skupiny **brouků** je většinou označován obří africký **goliáš** *Goliathus goliatus*, který v larválním stadiu dosahuje hmotnosti až 115 g a délky 11,5 cm. Nejdelším známým broukem je zase jihoamerický *Titanus giganteus*, jehož délka může přesáhnout 22 centimetrů i s tykadly.

JAKO DINOSAUŘI

Ze současných **plazů** jsou zdaleka největšími zástupci krokodýli, z nichž **krokodýl mořský** (*Crocodylus porosus*) dosahuje délky až 6,3 metru (v neověřených záznamech i přes 7 metrů) a hmotnosti 1 900 kg. Mezi nejdelší známé hady patří jihoamerická **anakonda velká** (*Eunectes murinus*) a **krajta mřížkovaná** (*Python reticulatus*) z jihovýchodní Asie. Oba druhy dosahují délky 9,5–10 metrů.

Velemlok čínský (*Andrias davidianus*) je největším žijícím obojživelníkem, může dorůst délky 183 cm a dosahovat hmotnosti 64 kg. Jen o málo menší je příbuzný **velemlok japonský** (*Andrias japonicus*) s délkou až kolem 1,5 metru.

U **bezobratlých živočichů** svoji velikostí kraluje **obří oliheň** (*Architeuthis dux*) s délkou přes 13 metrů (možná však i přes 20 m) a hmotností kolem 300 kg. Jiný obří hlavonožec druhu *Mesonychoteuthis hamiltoni* byl však zřejmě ještě větší (délka přes 10 metrů, hmotnost přes 500 kg).